

Sygnatura akt II Ca 498/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Kursa (sprawozdawca)
-----------------	----------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2020 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. F.

przeciwko (...) z siedzibą w S. I.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z dnia 21 listopada 2019 r. sygnatura akt I C 2330/19/K

1) oddała apelację;

2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 498/20

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

Niniejsza sprawa była rozpatrywana w postępowaniu uproszczonym, w którym przyjęto model apelacji ograniczonej. Funkcją apelacji ograniczonej nie jest ponowne rozpoznanie sprawy, lecz wyłącznie kontrola wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji. Innymi słowy, celem apelacji w postępowaniu uproszczonym jest badanie wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji z punktu widzenia jego zgodności z materiałem procesowym pozostającym w dyspozycji sądu orzekającego w granicach wyznaczonych przez treść zarzutów apelacji. Przepis art. 505⁹ § 1 k.p.c. zawiera katalog zarzutów apelacyjnych, przewidując dopuszczalność oparcia apelacji na zarzucie naruszenia: prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Z kolei w myśl art. 505¹² § 3 k.p.c. Sąd drugiej instancji oddała apelację również wtedy, gdy mimo naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania albo błędnego uzasadnienia zaskarżony wyrok odpowiada prawu. Ponadto, zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Z uwagi na brak potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego w toku postępowania apelacyjnego, niniejsze uzasadnienie sporządzono zgodnie z dyspozycją powołanego wyżej przepisu.

Apelacja była bezzasadna.

Sformułowane w apelacji zarzuty o charakterze procesowym koncentrowały się wokół wadliwej oceny dowodów i zaniechania poczynienia ustaleń co do strajku niemieckich pilotów, który miał stanowić okoliczność egzoneracyjną, a zarazem być faktem powszechnie znanym, niewymagającym dowodu.

W pierwszej kolejności godzi się zaznaczyć, iż ocenie w świetle dyrektyw wynikających z art. 233 k.p.c. mogą podlegać jedynie dowody, które zostały w sposób poprawny proceduralnie dopuszczone i przeprowadzone przez sąd. Tymczasem pozwany, zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., nie odwołał się do żadnego z przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy dowodów, lecz powoływał się na fakty, które jako powszechnie znane miały być włączone w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia w sposób bezdowodowy. Oczywistym jest zatem, że dyrektywy oceny dowodów nie stanowiły właściwego wzorca kontroli względem podniesionego zarzutu, który winien być rozpatrywany z punktu widzenia regulacji zawartej w art. 228 § 1 k.p.c.

W świetle art. 228 § 1 k.p.c. do faktów powszechnie znanych należą okoliczności, zdarzenia lub stany, które powinny być znane każdemu rozsądnemu i posiadającemu doświadczenie życiowe mieszkańcowi miejscowości, w której znajduje się siedziba sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2002 r., II CKN 894/99, LEX nr 54453). Oczywistym jest zatem, że nie każda informacja podana do publicznej wiadomości staje się automatycznie okolicznością notoryjną w rozumieniu art. 228 § 1 k.p.c. W praktyce za powszechnie znane uznaje się zjawiska przyrodnicze, wydarzenia historyczne i polityczne, procesy ekonomiczne bądź zdarzenia zwyczajnie zachodzące w danym miejscu i czasie (tak: T. Demendecki, Komentarz aktualizowany do art. 228 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX/el. 2015, por. również wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2015 r., II CSK 831/14, OSNC-ZD 2017/B, poz. 27, s. 55). Oczywistym jest zaś, iż dla mieszkańca K., posiadającego przeciętne rozeznanie i doświadczenie życiowe, strajk pilotów w Niemczech i jego skutki, na które powołuje się skarżący, nie był okolicznością powszechnie znaną w rozumieniu art. 228 § 1 k.p.c.

Równocześnie zauważyć wypada, iż na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1469- „ustawa nowelizująca”) w art. 228 § 2 k.p.c. wyodrębniono nową kategorię faktów, „o których informacja jest powszechnie dostępna”. Stosownie zaś do ogólnej regulacji intertemporalnej, przewidzianej w art. 9 ust. 2 ustawy nowelizującej, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Z kolei apelacja pozwanego została wniesiona po wejściu w życie ustawy nowelizującej, a w konsekwencji zastosowania w rozpatrywanej sprawie nie mogło znaleźć szczególne unormowanie przejściowe, zawarte w art. 9 ust. 4 ustawy nowelizującej, odnoszące się do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych i nierozpoznanych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Jak już jednak uprzednio zasygnalizowano, w postępowaniu uproszczonym zakres kontroli instancyjnej Sądu odwoławczego doznaje istotnych ograniczeń w porównaniu do obowiązującego w postępowaniu zwykłym modelu apelacji pełnej. Apelacja ograniczona wiąże sąd apelacyjny, a zakres jego kompetencji kontrolnych jest zredukowany do tego, co w apelacji zarzuci skarżący. Innymi słowy, celem apelacji w postępowaniu uproszczonym jest badanie wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji z punktu widzenia jego zgodności z materiałem procesowym pozostającym w dyspozycji sądu orzekającego w granicach wyznaczonych przez treść zarzutów apelacji (tantum devolutum, quantum appellatum). Na gruncie rozpatrywanej sprawy skarżący nie zarzucał naruszenia art. 228 § 2 k.p.c. (pomimo, iż przepis ten a obecnym brzmieniu obowiązywał już w momencie sporządzania apelacji) i nie powoływał się na strajk pilotów jako fakt, o którym informacja była powszechnie dostępna, a jedynie argumentował, że zdarzenie to było okolicznością powszechnie znaną w rozumieniu art. 228 § 1 k.p.c., co- jak już powyżej wyjaśniono- było zapatrywaniem chybionym. Tymczasem zarzuty apelacyjne w systemie apelacji ograniczonej w postępowaniu uproszczonym wiążą sąd odwoławczy, co oznacza, że sąd drugiej instancji- bez podniesienia odpowiedniego zarzutu- nie może wziąć z urzędu pod uwagę popełnionych przez sąd pierwszej instancji uchybień ani w zakresie prawa

procesowego (choćby miały wpływ na wynik sprawy), ani prawa materialnego. Stanowi to istotną różnicę w stosunku do systemu apelacji pełnej (obowiązującej w postępowaniu zwykłym), w którym sąd odwoławczy na skutek apelacji rozpoznaje sprawę ponownie i będąc ograniczony zarzutami naruszenia prawa procesowego, nie jest związany zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, zaś granicach zaskarżenia z urzędu bierze pod uwagę wyłącznie nieważność postępowania. Oznacza to, iż wobec treści zarzutów ujętych w apelacji Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu odwoławczym nie mógł dokonać kontroli zaskarżonego wyroku z punktu widzenia regulacji art. 228 § 2 k.p.c.

Wobec bezskuteczności zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawa procesowego w procesie ustalania stanu faktycznego sprawy, podstawą faktyczną niniejszego wyroku pozostawały poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy przyjmuje jako własne.

W dalszej kolejności skarżący zarzucił naruszenie art. 5 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 261/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U.U.E.L.2004.46.1- „rozporządzenie”) poprzez „błędą jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że przewoźnik ma obowiązek wykazania, że lot został odwołany na skutek strajku (...). Tego rodzaju zarzut opierał się na nieporozumieniu i jako taki pozostawał chybiony w stopniu oczywistym. Zdając się zmierzać do zakwestionowania rozkładu ciężaru dowodu w zakresie wystąpienia okoliczności zwalniających przewoźnika lotniczego od obowiązku wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7 rozporządzenia, skarżący całkowicie pomija treść art. 5 ust. 3 rozporządzenia, który jednoznacznie stanowi, że przewoźnik lotniczy może uchylić się od zapłaty rekompensaty, „jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków”. Przepis ten nie pozostawia zatem najmniejszych wątpliwości, że to przewoźnik winien wykazać zaistnienie okoliczności, które niweczą roszczenie pasażera. Taki rozkład ciężaru dowodu wynika również z zasad ogólnych (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.), gdyż to pozwany wywodzi skutki prawne z faktu wystąpienia strajku i jego wpływu na odwołanie lotu powódki i winien tę okoliczność udowodnić. Tego jednakże nie uczynił, nie przedłożył bowiem żadnych materiałów świadczących o tym, że powołany strajk rzeczywiście miał miejsce i stanowił okoliczność, której nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków w rozumieniu art. 5 ust. 3 in fine rozporządzenia. W tym stanie rzeczy pozwany nie mógł uchylić się od zapłaty żądanej przez powódkę rekompensaty.

Żadnego skutku w tym kontekście nie mogło odnieść powołanie się w treści apelacji na wyrok sądu niemieckiego. Oczywistym jest bowiem, że ustalenia poczynione przez ten sąd nie były w żadnym zakresie wiążące z punktu widzenia rozstrzygnięcia w rozpatrywanej sprawie, a równocześnie skarżący poprzestał jedynie na twierdzeniach, nie przedkładając odpisu powoływanego orzeczenia ani jego uzasadnienia. Nie dostarczył zatem żadnych podstaw do przyjęcia, iż dotyczyło ono okoliczności mających znaczenie dla wyniku niniejszego

Z przedstawionych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację strony pozwanej jako bezzasadną, orzekając na podstawie art. 385 k.p.c.

Wynik postępowania apelacyjnego uzasadniał orzeczenie o kosztach tego postępowania zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania i zasadą kosztów niezbędnych i celowych, stosownie do treści art. 98 k.p.c. Na koszty te złożyła się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika procesowego policzone w oparciu o § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.), o czym Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2. sentencji niniejszego wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Apelant nie wskazał wprawdzie wartości przedmiotu zaskarżenia, jednak apelował od całości wyroku, którym zasądzono na rzecz powódki 400 Euro, stąd też wynagrodzenie na rzecz pełnomocnika powódki obliczono w oparciu o wskazany § 2 pkt 3 rozporządzenia .

SSO Barbara Kursa